

Álláskeresők, halmozottan hátrányos helyzetűek – tranzitfoglalkoztatási projektek tapasztalatai Borsodban

Dr. Török Béla

Intézetigazgató egyetemi docens
ME Metallurgiai Intézet

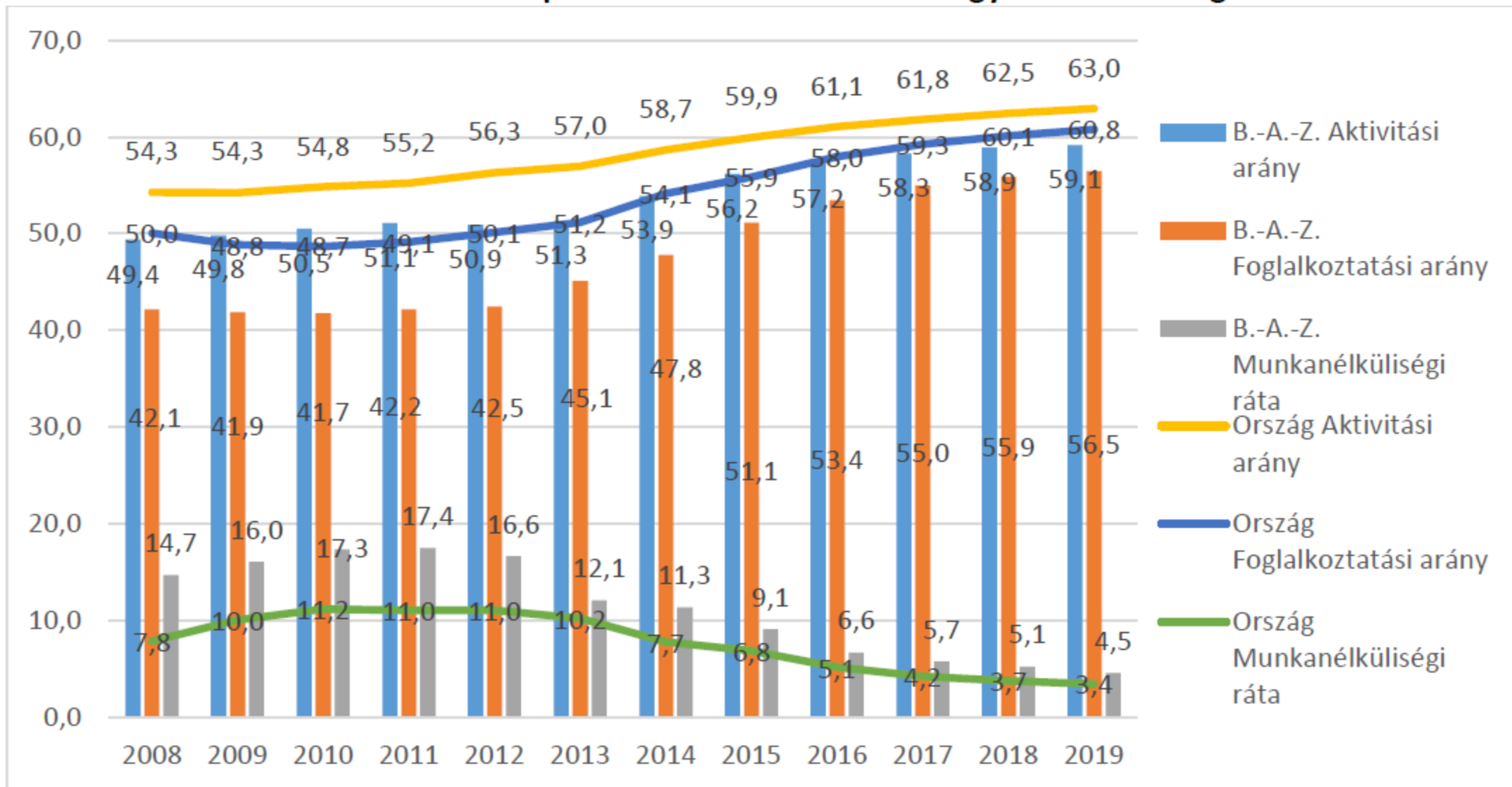
Ügyvezető igazgató
Borsodi Tranzit Foglalkoztatási
Nonprofit Közhasznú Kft.

**"Tudománnyal a Régióért,,
A MAB Régiós Bizottság I. tudományos konferenciája
M/2021. évi 30. sz. 2021. április 12.**

Tematika

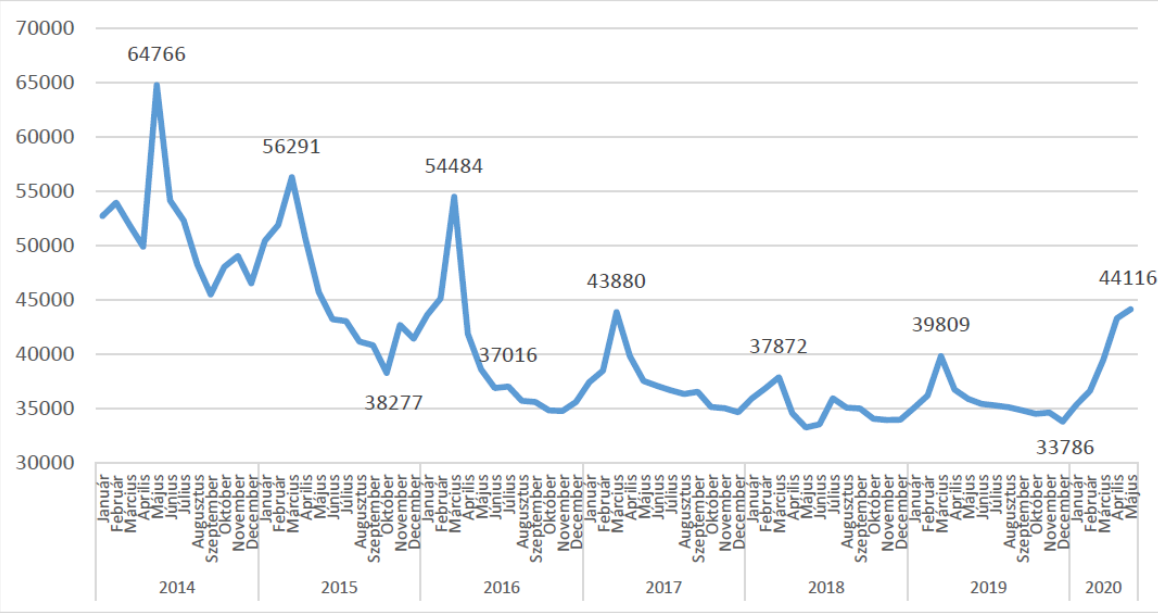
- Foglalkoztatási helyzetkép B-A-Z megyében
  - A számok tengere a tartósan munkanélküliek fókuszából
  - Mégis mit jelent az valójában, hogy „hátrányos helyzetű” ?
- Tranzitfoglalkoztatási projektek
  - Elmélet és szándék $\Leftrightarrow$ gyakorlat és tapasztalat
  - A jó gyakorlat gyakran a rossz tapasztalatok által alakul ki
- Visszajelzések az álláskeresőktől - jövőkép a sorok között

Munkaerő-piaci tendenciák B.-A.-Z. megyében és országosan

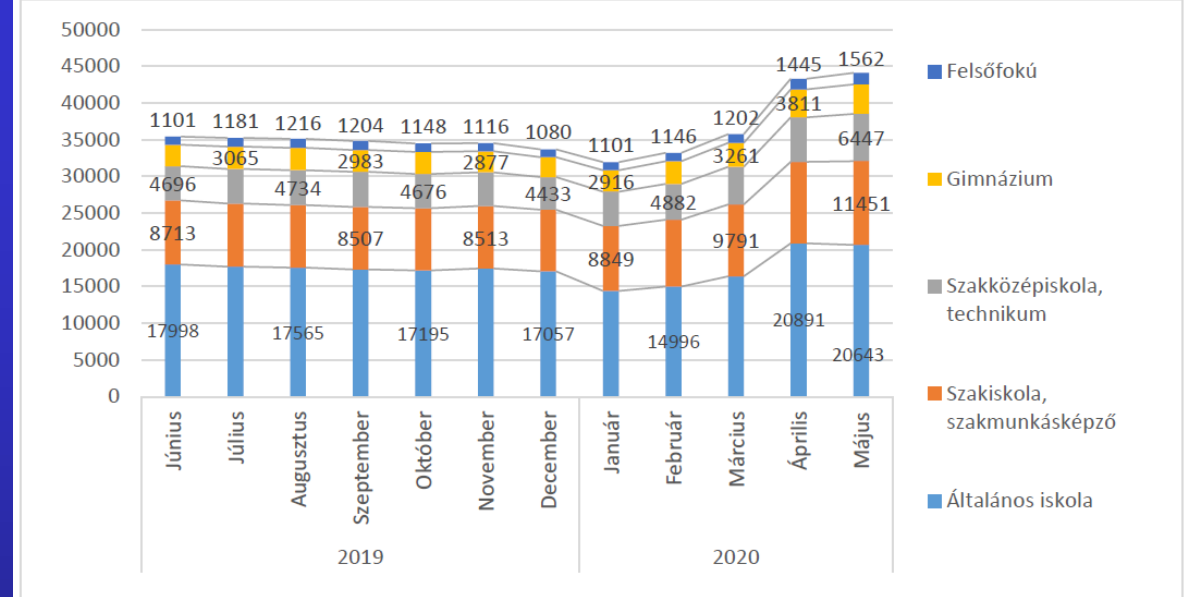
Forrás: KSH - STADAT táblák;

Az álláskeresők megyei száma

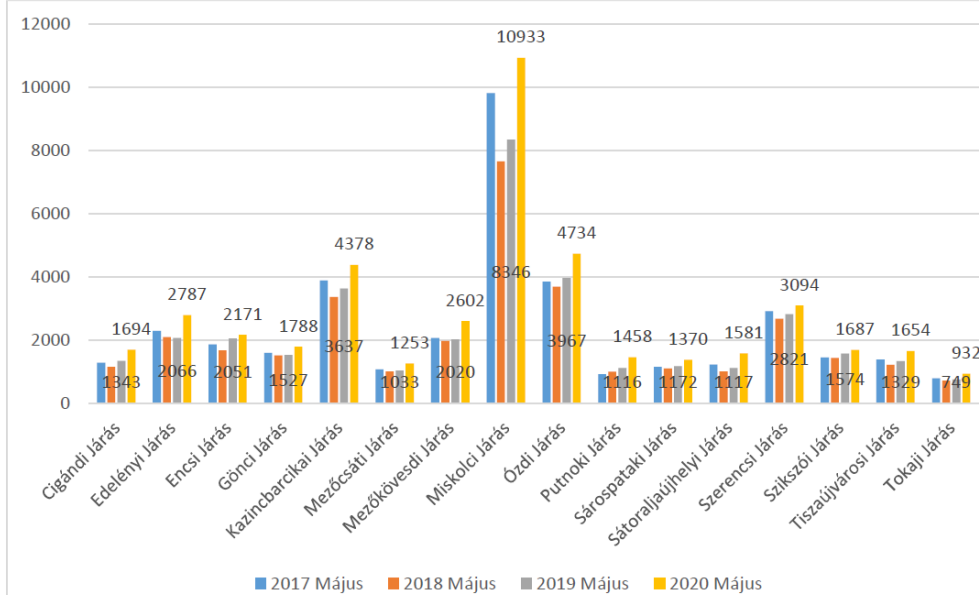
Forrás: nfsz.munka.hu

Az álláskeresők legmagasabb végzettség szerinti összetétele (fő)

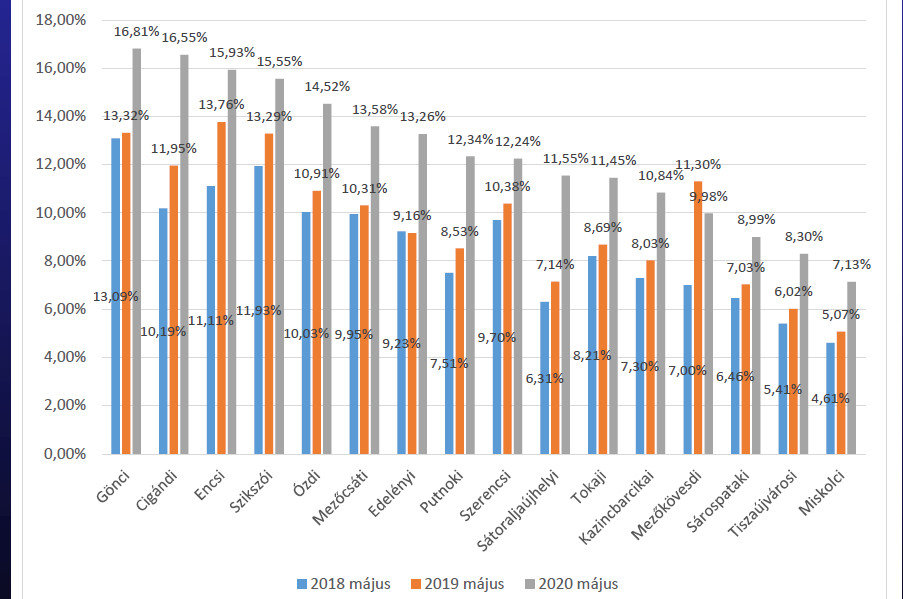
Forrás: nfsz.munka.hu

Álláskeresők számának változása járásonként (fő)

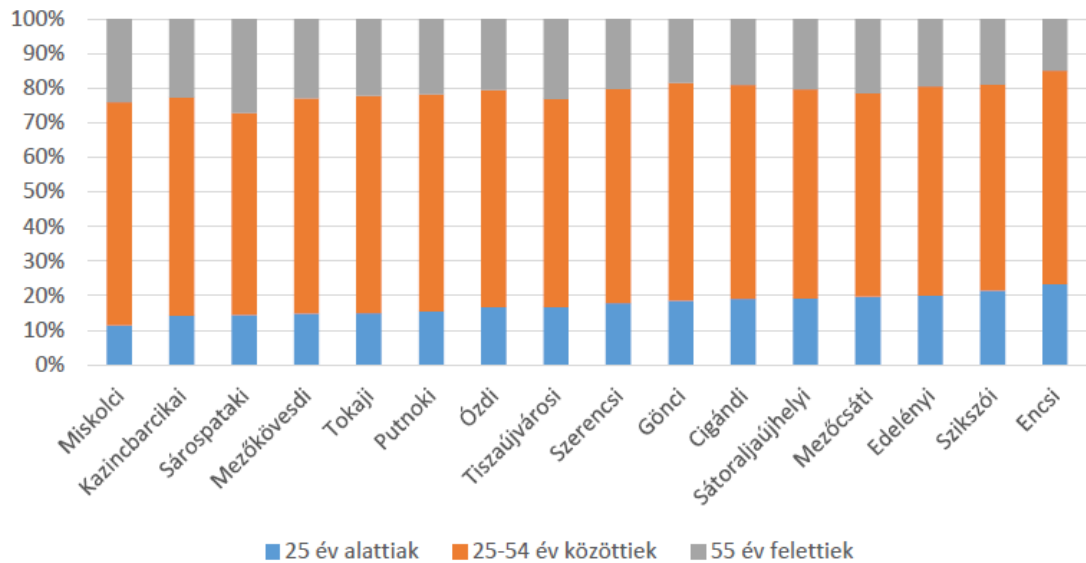
Forrás: nfsz.munka.hu

A munkanélküliség járási aránya 2018, 2019 és 2020 májusában (%)

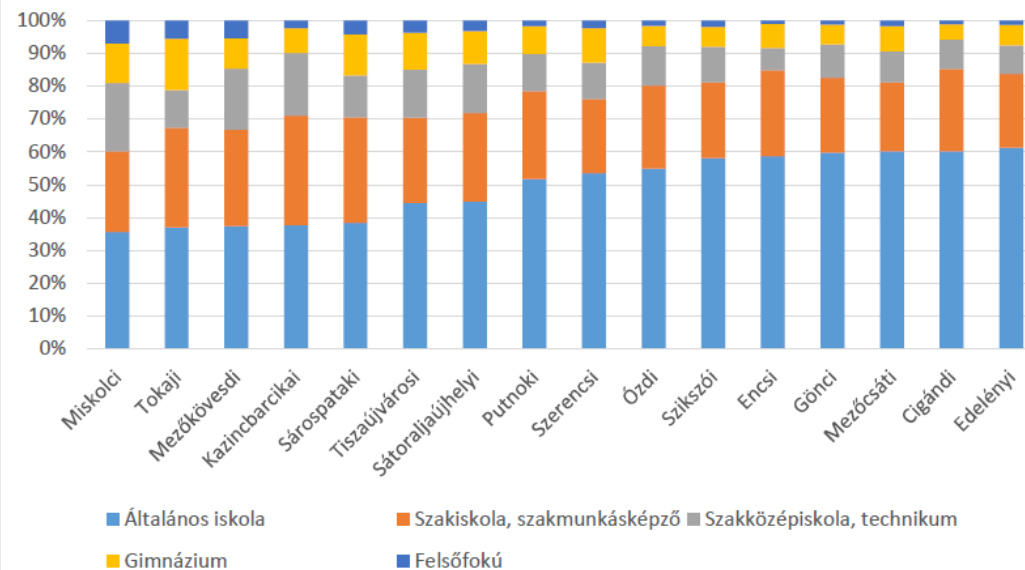
Forrás: nfsz.munka.hu

Az álláskeresőik kor szerinti megoszlása járásonként (2020 január-május átlaga)

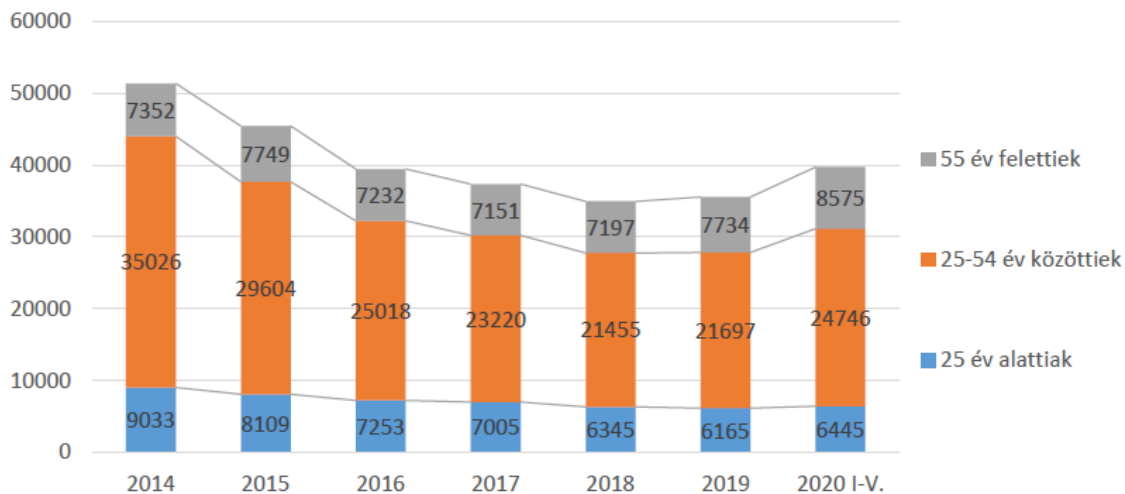
Forrás: nfsz.munka.hu

Nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség járásonként (2020 május)

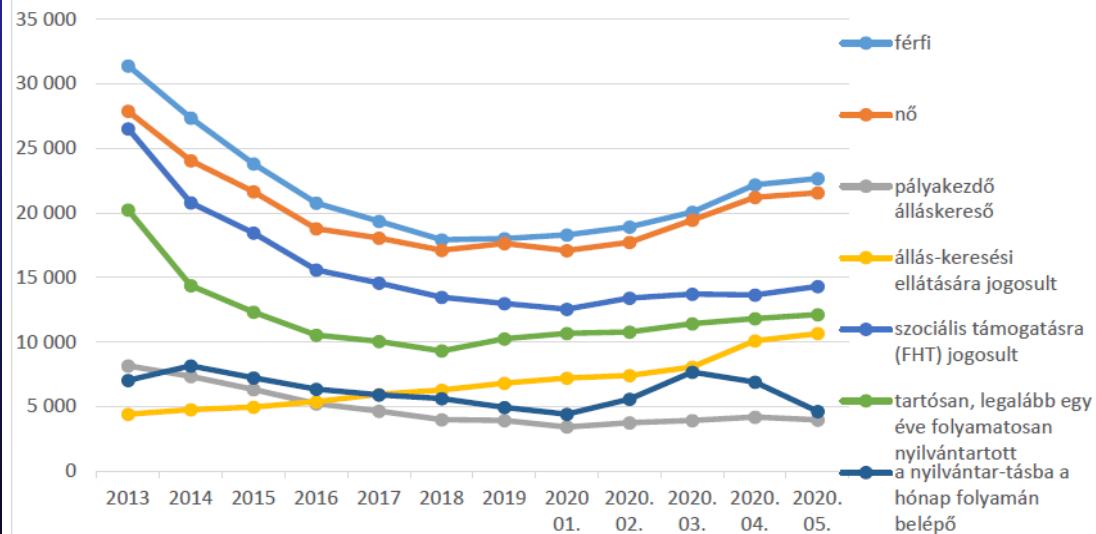
Forrás: nfsz.munka.hu;

Fiatal és idősebb korosztályok aránya a munkanélküliek között B.-A.-Z. megyében

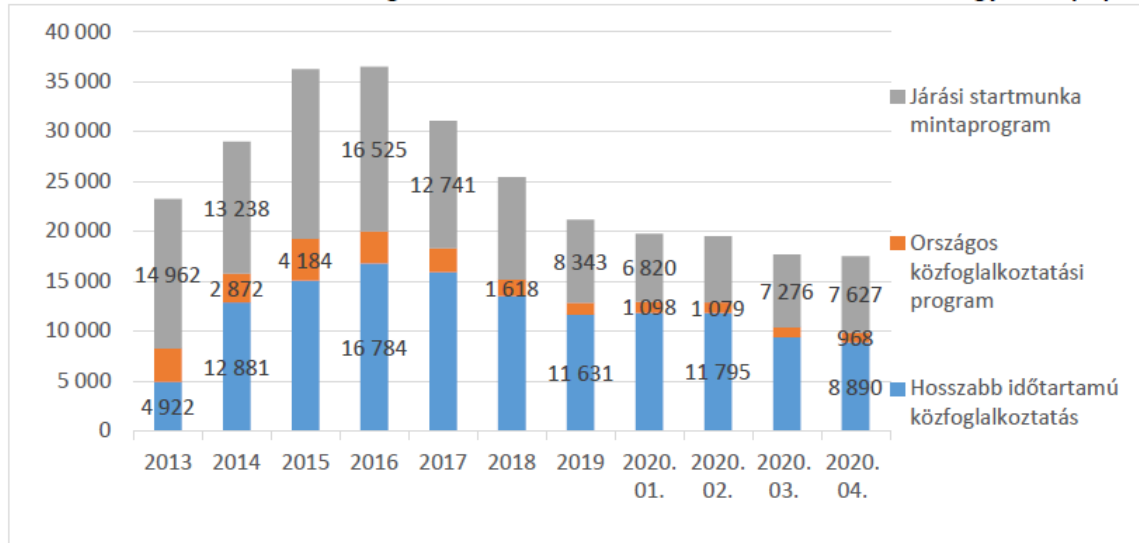
Forrás: nfsz.munka.hu;

Álláskeresőik néhány jellemzője (fő)

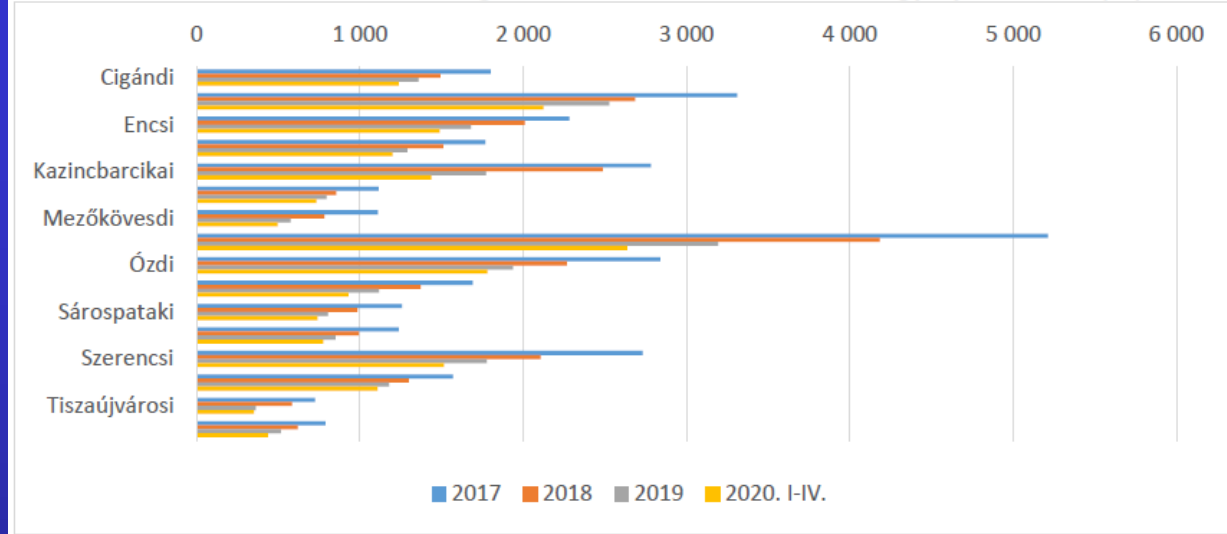
Forrás: NFSZ

A közmunkában foglalkoztatottak száma és összetétele B.-A.-Z. megyében (fő)

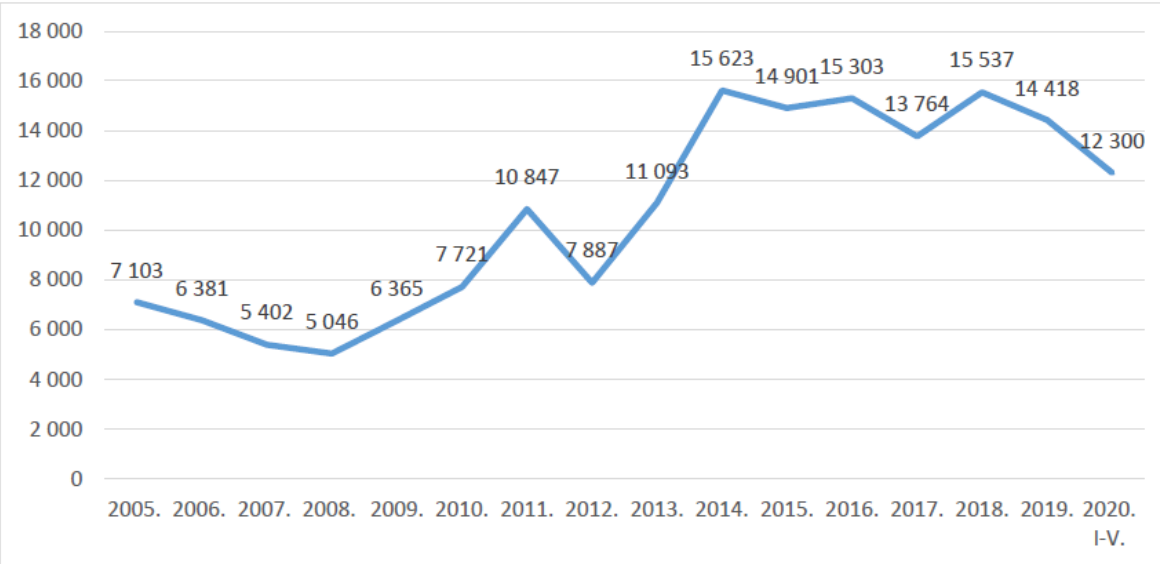
Forrás: <https://kozfoaglalkoztatas.kormany.hu/havi-tajekoztatas-a-kozfoaglalkoztatasrol/>

A közmunkában foglalkoztatottak száma B.-A.-Z. megyei járásokban (fő)

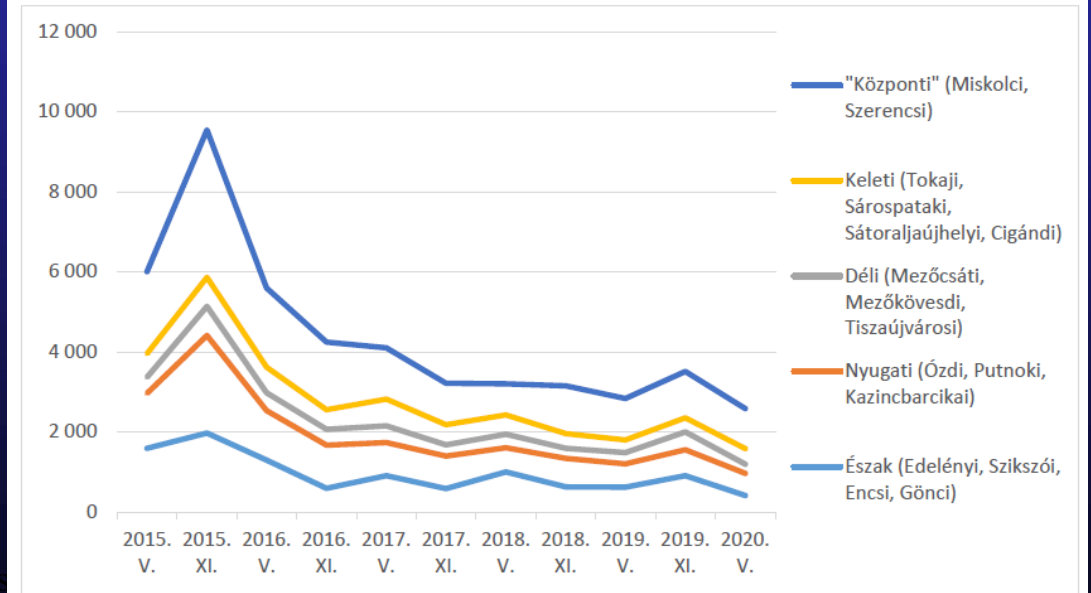
Forrás: Belügyminisztérium, <http://kozfoaglalkoztatas.bm.hu/>

Az üres álláshelyek havi átlagos száma az elmúlt 15 évben (db)

Forrás: http://borsod-abaui-zemplen.munka.hu/enqine.aspx?page=borsod_stat_idosor

A nyilvántartásba bekerült új álláshelyek száma az elmúlt 5 évben (május, novemberi adat, fő)

Forrás: http://borsod-abaui-zemplen.munka.hu/enqine.aspx?page=borsod_stat_idosor

A tranzitfoglalkoztatás

Fogalma: Olyan, projektszerű körülmények között megvalósítandó komplex tevékenységrendszer, amelynek elsődleges célja a megvalósítás környezetének társadalmi, gazdasági jellemzőihez, lehetőségeihez és problémáihoz igazodva a projektrésztvevők számára minél tartósabb elhelyezkedési lehetőség biztosítása az elsődleges munkaerő-piacon.

- Komplex tevékenység
- 3 alapvető elem szerves összekapcsolódása, egymásra épülése
  - Képzés
  - Foglalkoztatás
  - Humán szolgáltatás (főként pszicho- szociális támogatás)

Tranzitfoglalkoztatási jellegű projektek - előkészítő szakasz (2-4 hónap)

- Toborzás: plakát, média, partnerszervezetek – személyes propaganda!
- Kiválasztás: többlépcsős módszerek
  - Célcsoportnak való megfelelés feltárása
  - Tudás szintfelmérő teszt
  - Szociális-mentális felmérés
  - Tájékoztató beszélgetés-motiváció feltárása, külső és belső akadályozó tényezők feltárása

CÉLCSOPORT: alapvető követelmények, szigorú kategóriák → a kiválasztás első lépcsője.

Probléma: több hasonlóan hátrányos helyzetű álláskereső kiszorul a projektből.

- Szükségesek a célcsoport kategóriák?
- Egy projekten belül, ne csak képzésenként, hanem képességek szerint is bontva legyenek a csoportok?

Tranzitfoglalkoztatási jellegű projektek – képzés, foglalkoztatás (8-12 hónap)

- A képzésre választott szakma munkaerő-piaci relevanciája.
- Gyakorlatorientált képzések - munkáltatói kapcsolati tőke jelentősége
  - A munkáltató részt vesz az oktatásban (valós szakmai gyakorlat), alkalma nyílik a potenciális munkavállalók megismerésére
  - A tanulók alkalmat kapnak a valós szakma megismerésére, lehetőségük nyílik „bedolgozni,, magukat egy potenciális munkáltatóhoz
- Folyamatos helyzetelemzés

Tranzitfoglalkoztatási jellegű projektek – pszicho-szociális szolgáltatások

- A képzés elvégzéséhez, az elhelyezkedéshez és munkában maradáshoz szükséges kulcsképessegek fejlesztése egyéni és csoportos formában
  - Tréningek a képzést megelőző szakaszban (csapatépítő, motivációs, tanulási technikákat fejlesztő, kulcsképesseg-fejlesztő tréningek)
  - Ismeretfelújító képzés az oktatást megelőző szakaszban
  - Folyamatos pszicho-szociális támogatás szakképzett mentorok és pszichológus által
  - Mentálhigiéné
- Utókövetés (6 hónap)

A projektek jó gyakorlatának alapjai

- Komplexitás jelentősége
- Alacsony lemorzsolódás, a sikerfaktor mértéke
- A nehézségek, kockázati tényezők hatása, azok kezelése → problémás résztvevők kiszorulása, túlzott projektben tartási kényszer
- Tartós elhelyezkedési lehetőség, utókövetés
- Munkahelyteremtés – 3 v. 4 lábú szék...

Tranzitfoglalkoztatási jellegű projektek – SWOT elemzés

ERŐSSÉGEK

- Nagyobb volumenű komplex munkaerő-piaci programokat működtető szervezetek kialakulása.
- Tapasztalattal rendelkező szakemberek „nevelődtek ki” – a „tranzit-szakma” kialakulása
- Mással nem pótolható katalizátor-szerep
- Szoros szakmai és pénzügyi kontroll → finanszírozási biztonság lehetősége
- Relatív alapos tervezhetőség

LEHETŐSÉGEK

- Még nagyobb volumenű, hosszabb projektek lebonyolítása
- Szakmai tapasztalat, tudás összegzése, átadása
- A már kialakult kapcsolatrendszerek, együttműködések továbbfejlesztése - hálózatosodás
- Gazdasági-termelői szempontból összetettebb tranzit jellegű projektekben megvalósítható konstrukciók megjelenése – tanoda és duális jelleg vegyítése a tranzitálással.

GYENGESÉGEK

- Finanszírozási folyamatosság, szervezeti állandóság hiánya (projektek v. normatív finanszírozás?)
- Olyan hátrányos helyzetű álláskeresők mellőzésének kényszere, akik tranzitálhatók lennének - célcsoport „lefölözése” az indikátorok teljesítése érdekében.
- A tranzit fontosságához képest relatíve alacsony ismertség
- Korlátozott szakemberállomány

VESZÉLYEK

- A vállalások (indikátorok) teljesítésének kényszere
- A tranzit elterjedése esetén felhígul a szakma – a kölcsönzés nem tranzitálás!
- Több projekt lebonyolítása esetén szakmai „kiégés”
- A tranzitálás lehetősége a helyi gazdasági faktorok, a céges tervezhetőség függvénye
- A résztvevők kitartása – értékrend

A Borsodi Tranzit Nonprofit Kft tranzitfoglalkoztatási projektjei az ózdi kistérségben 2012-2020

2019 – 2020

GINOP-5.1.4-17-2018-00029 „**Fényforrás** - iparos hiányszakmák tranzitfoglalkoztatása”

•villanyszerelő, épület-és szerkezetlakatos képzések

2018 – 2019

GINOP-5.1.4-17-00001 „**Asztraia** - tartós elhelyezkedés segítése tranzitfoglalkoztatással az ózdi kistérségben”

•eladó, szociális gondozó és ápoló képzések

2014 – 2015

TÁMOP 1.4.6 „**Támpillér** - építőipari képzés és tranzitfoglalkoztatás”

•kőműves, festő képzések

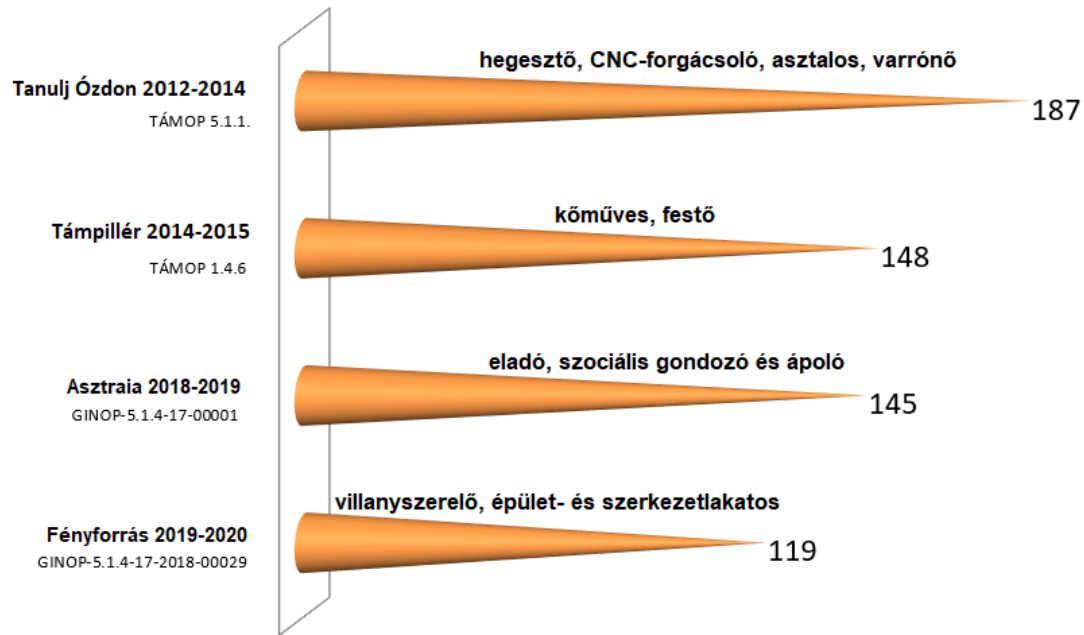
2012 – 2014

TÁMOP 5.1.1. „**Tanulj Ózdon**, hogy újra dolgozhass”

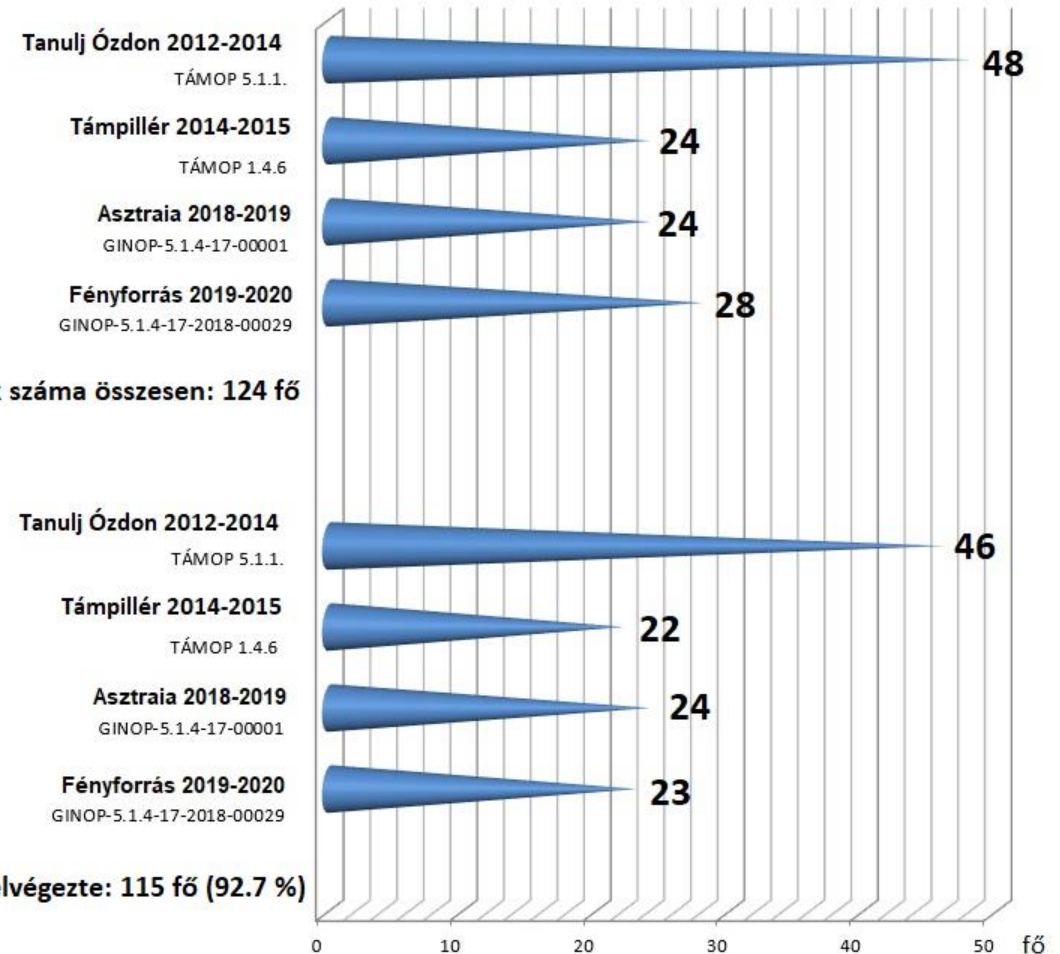
•hegesztő, CNC-forgácsoló, asztalos, varrónő képzések

A Borsodi Tranzit Nonprofit Kft tranzitfoglalkoztatási projektjei az ózdi kistérségben 2012-2020

Toborzás- jelentkezők száma: 599 fő

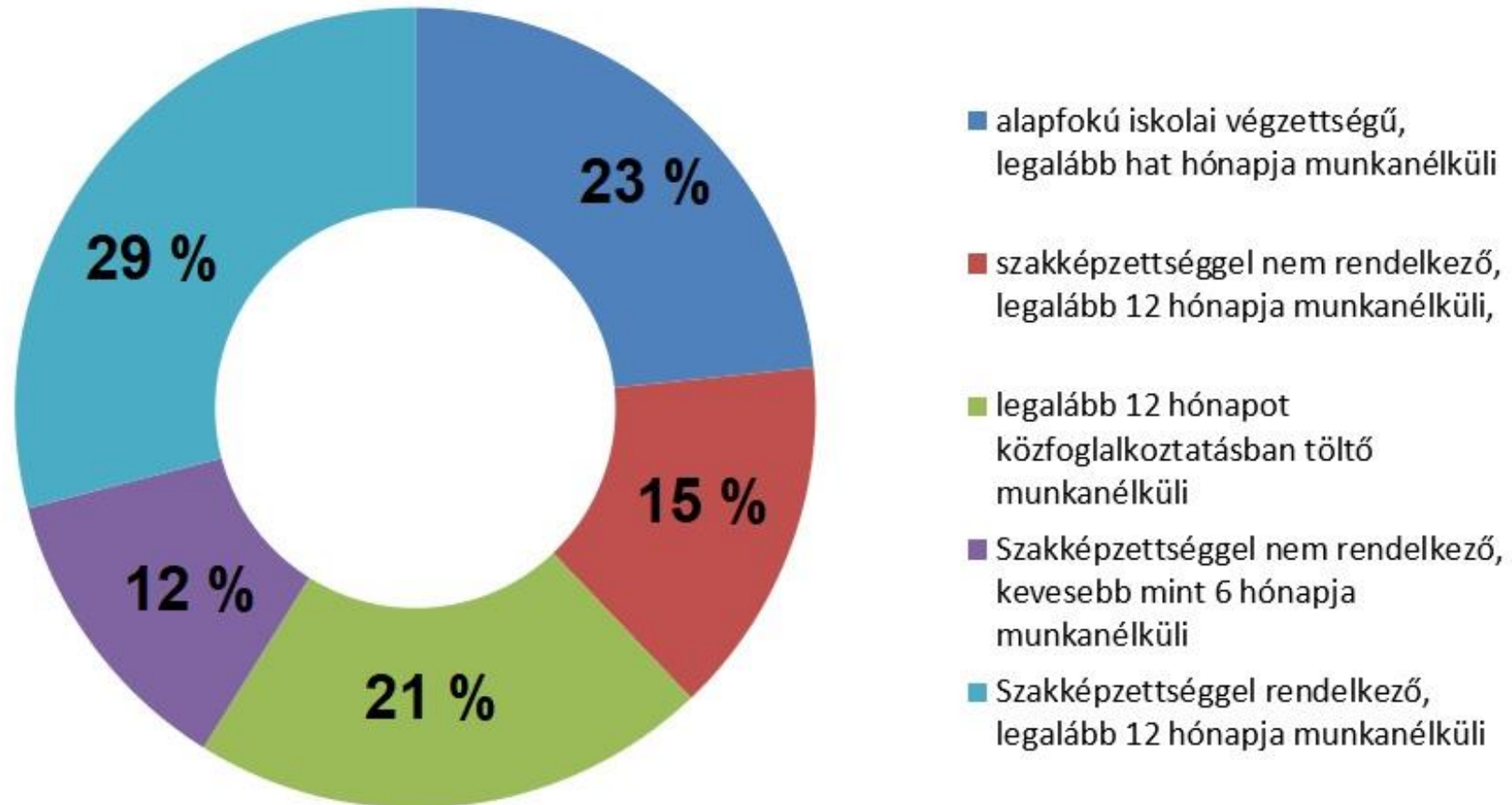
Projektekbe bevontak száma összesen: 124 fő

A képzéseket sikeresen elvégezte: 115 fő (92.7 %)

A Borsodi Tranzit Nonprofit Kft tranzitfoglalkoztatási projektjei az ózdi kistérségben 2012-2020

Munkaerő-piaci státusz bevonást megelőzően

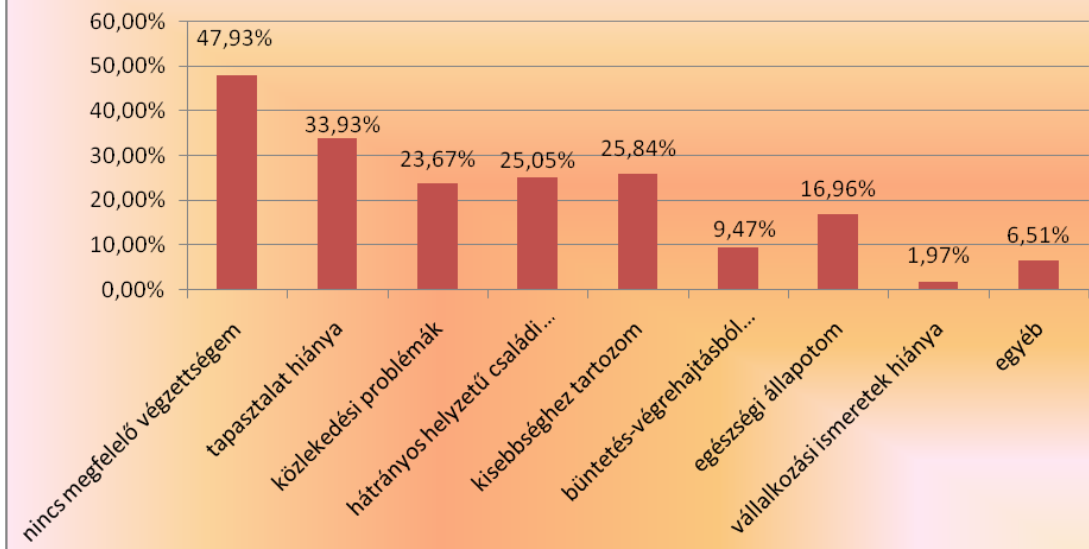

A Borsodi Tranzit Nonprofit Kft tranzitfoglalkoztatási projektjei az ózdi kistérségben 2012-2020

A leggyakoribb, képzést és foglalkoztatást akadályozó problémák a Borsodi Tranzit projektjeiben (résztevő fő %)

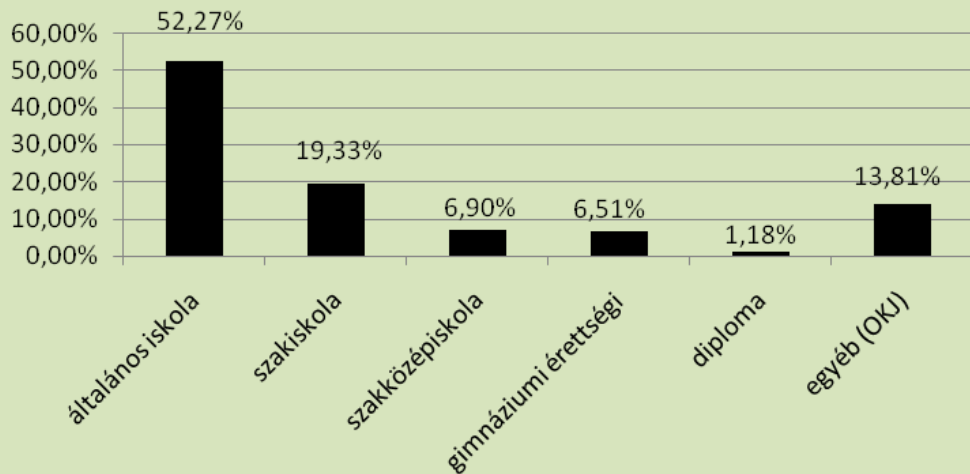
Elhelyezkedést akadályozó tényezők a megkérdezettek szerint

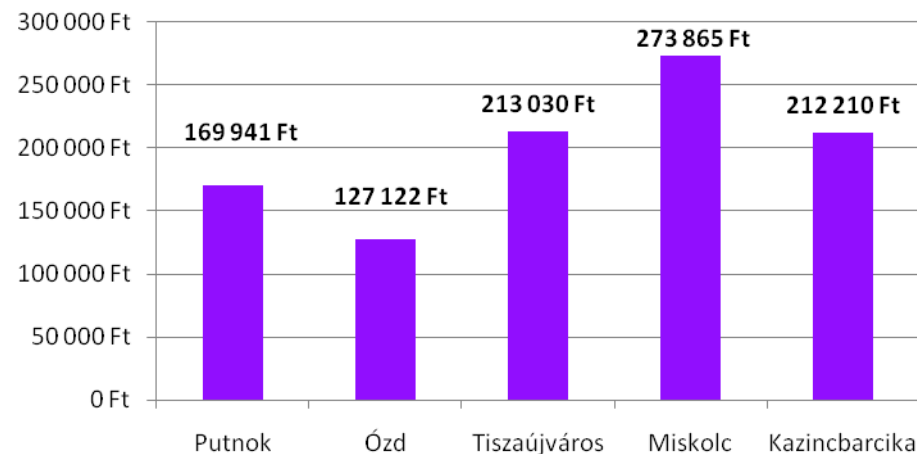

500 álláskereső válasza kérdőíves felmérésben a B-A-Z megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési stratégia elkészítéséhez, 2020

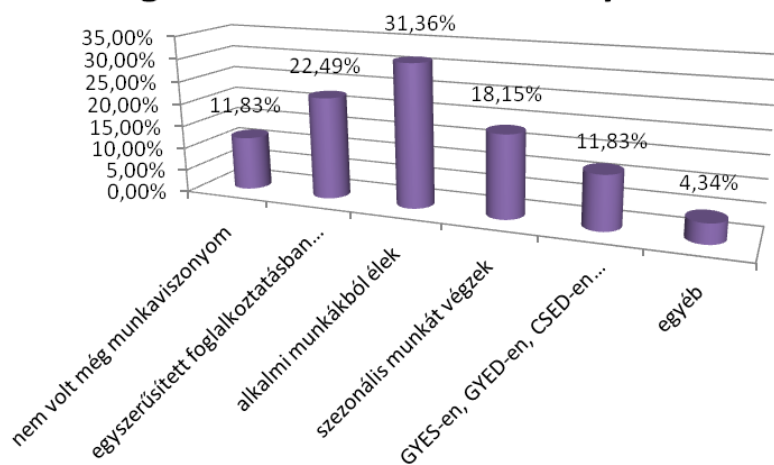
A megkérdezettek iskolai végzettség szerinti megoszlása

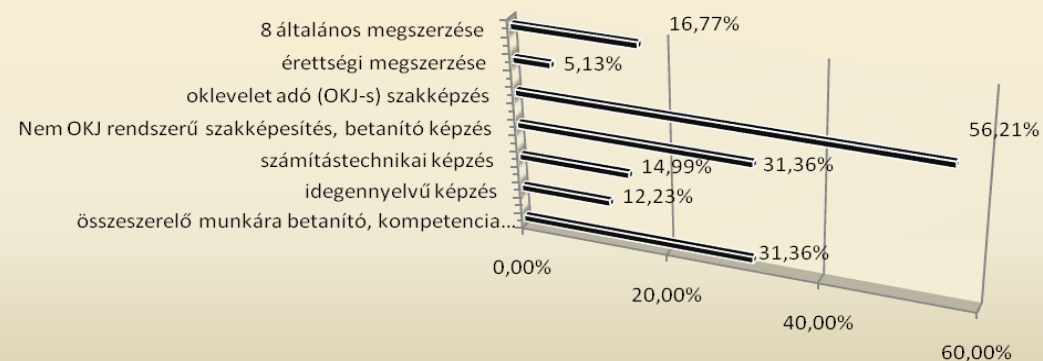
Kereseti igény

A megkérdezettek munkaviszonyi státusza

A megkérdezettek tanulási hajlandósága a képzés típusa szerint

Jellemző problémák

- Földrajzi és társadalmi különbségek (lakóhelyi-gazdasági környezet, életkor, képzettség, szociális háttér, stb.) – eltérő sikerélmény, csoportkohéziós hatások
- A tanulás monotonitása, rendszeres terhelés, kitartás-faktor
- Valódi elhelyezkedési szándék vagy „segély+idénymunka+képzési támogatás” életforma egy alkalmi lehetősége?
- Korábbi, rosszul szervezett projektek negatív élménye, rossz híre
- Szenvedélybetegségek, előítéletek, kishitűség
- Eltorzult világkép, értékrend – több generációs rossz példa

Jövőkép

A tranzitfoglalkoztatás, mint szerves egészként értelmezett humánerőforrás fejlesztési, munkaerő-piaci komplex tevékenység, de humán faktorok szerint differenciálva.

Hálózati jelleggel, folyamatos forrással működő rendszer:

tranzittársaság + képző intézetek + primer munkaerőpiac =

- A „nagyobb kockázatot jelentő” ügyfelek is bekerülhetnek a rendszerbe.
- Nincs „kötelező” projektben tartás, ami nagymértékű szakmai hatékonyság-romláshoz vezethet.
- Felzárkóztatás egyéniesítésére is nyílik lehetőség.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

